

کرانه‌های جنوبی دریای خزر
یا
استانهای شمالی ایران

info

فهرست برگه

ملگونف، گریگوری ولریانوویچ Melgunov, grigorig
Valerinnovich

کرانه‌های جنوبی دریای خزر / گریگوری ملگونف؛ ترجمه
امیر هوشنگ امینی. - تهران: کتاب سرا، ۱۳۷۶.

۳۹۰ ص.

۱. ایران - جغرافیای تاریخی. ۲. گیلان - جغرافیای
تاریخی. ۳. مازندران - جغرافیای تاریخی. الف. امینی،
امیر هوشنگ، مترجم. ب. عنوان.

۹۵۵/۰۰۴۲

DSR ۶ / م ۸ ک ۴

کرانه‌های جنوبی دریای خزر
نوشته گریگوری ملگونف
ترجمه امیر هوشنگ امینی

ناشر: کتاب سرا

چاپ اول: ۱۳۷۶

حروفچینی: کتاب سرا

چاپ: چاپخانه سکه

تیراژ: ۳۰۰۰ جلد

شابک ۹۶۴-۵۸۴۰-۰۰۱-۵ ISBN 964-5840-01-5

دفتر مرکزی و نمایشگاه شرکت کتاب سرا

خیابان خالداسلامبولی (وزرا)، کوچه ششم، کوی دل افروز، شماره ۸، تهران

کدپستی: ۱۵۱۱۷، ساختمان کتاب سرا

تلفن: ۶۱۰۴ ۸۷۱ - ۷۶۳۶ ۸۷۱ - ۷۸۱۹ ۸۷۱، تلکس: BANK IR ۲۱-۳۳۴۵

فکس: ۲۴۷۹ ۸۷۱، تلگراف: کتاب سرا، صندوق پستی: ۱۵۷۴۵/۷۳۳

فروشگاه شرکت کتاب سرا

الیه، خیابان مریم، شماره ۷۰، تهران ۱۹۶۴۹، تلفن/ فکس: ۲۰۵۹۰۶۰

خستگی شدید راه دراز کشیدم تا استراحت کنم. صبح روز بعد هنگامی که از خواب بیدار شدم کف اتاق، رختخوابم و همه باروبنه من را برف پوشانده بود. دوباره برف جلوی در را پارو کردند تا بتوانند آن را باز کنند. کدخدا وارد شد تا به من بگوید که چاروادارها حاضر به حرکت نیستند زیرا راه دوباره بند است و ما مجبوریم چند روزی در اینجا بمانیم تا کسی از شاهرود بیاید و از اینجا بگذرد.

توقف در این خانه کثیف بدتر از مسافرت در آن هوای بد بود. از آنجا که باد حوالی صبح قطع شد، توانستم چاروادارها را وادار به بارگیری کنم و با کدخدا نیز به تسویه حساب مربوط به منزل و غذا پردازم. وی دوتومان تمام مطالبه کرد: چهار قران برای دو مرغ «کوهسالاری»، پنج قران برای علوفه حیوانات باربرمن، یک قران برای نوکری که برف را از جلوی در پارو کرده بود، سه قران برای نوکر دیگری که آتش را خاموش کرده بود، چهار قران برای سومی که آب آورده و برف پارو کرده بود. سه قران هم برای غذای چاروادارها و نوکر. وی تعیین کرایه اتاق را به بزرگوارى خودم واگذار کرد.

جاده «برکوله» در جهت جریان رودخانه شاه کوه که در کنار روستا جاریست پیش می‌رود. می‌گویند این رودخانه کوچک از کوهستان جلالی در نزدیکی شاهرود سرچشمه می‌گیرد و بین دو رشته کوه موازی در دره «چمن ساور» جریان دارد، از برکوله به مازندران جریان می‌یابد و نرسیده به پل نکا به رودخانه نکا می‌ریزد. ظاهراً یک شاخه این رودخانه کوچک که ساور نام دارد جاده بین اشرف و ساری را قطع می‌کند و در نزدیکی روستای نوذر آباد با نام «کورباران» به دریا می‌ریزد.

در سمت راست ساحل رودخانه آثار جالبی روی برف نشان می‌داد که در کوهستان مجاور ببر و پلنگ زندگی می‌کردند. در اینجا کبک و قرقاول بسیار یافت می‌شود. ما در امتداد ساحل آهسته و با زحمت زیاد پیش می‌رفتیم و در هر قدم از آن ترس داشتیم که در برف فرو رویم. طولی نکشید که دیگر اثری از جاده به چشم نمی‌خورد و چاروادارها اطمینان دادند که چهارپایان نشان «خراب» می‌شوند و قادر نخواهند بود به ایستگاه بعدی یعنی «بالا شاه کوه» که من

بلغزد فوراً می‌شکند. از این رو مسافران حیوانات را به حال خود می‌گذارند و خودشان با احتیاط در کنار کوه پوشیده از برف گام برمی‌دارند. به گفته توده مردم، «امام علی»^{۲۷} هنگامی که قصد عبور از این کوهستان را داشت به ضرب شمشیر این تنگه را گشوده است که واقعاً به شکل یک کوه شکافته است. و نیز می‌گویند شمشیر را پس از آن به دریای مازندران انداخته و طوفانهای دریا ناشی از آن است.

در طرف راست تنگه جاده به دره چمن ساور «و از آنجا به برکوله» در خلیج منتهی می‌شود. از چهارده تا برکوله ۶ فرسنگ و از شاهرود تا گز از این راه ۲۵ فرسنگ است.

ثروت کوهستانها

کوهستانهای شاهرود و استرآباد از لحاظ فلزات و دیگر ذخائر کانی بسیار غنی هستند و بنا به گفته ساکنان این کانهها به ویژه در نقاط زیر قرار دارند:

«کوه سرخ زیره» در ۸ فرسنگی استرآباد و یک فرسنگ از روستای نوکنده در بلوک انزان که گفته می‌شود در آن زغال سنگ وجود دارد. در کوه «بالا جاده» که بنابر سنت تپه گبرهانامیده می‌شود، در غرب روستایی به همین نام در بلوک سدان رستاق، در سه فرسنگی استرآباد. زغال سنگ و مس «شموشک» در جنوب روستایی به همین نام در سدان رستاق در سه فرسنگی جنوب غرب استرآباد، آهن «کوه زیارت خاصه رود» در استرآباد. رستاق، چهارفرسنگی جنوب شرق استرآباد، آهن «کوه قبله زیارت خاصه رود» در چهار فرسنگی جنوب شرقی استرآباد. رستاق. زغال سنگ. «کوه پیش نوترک میدان» در استرآباد. رستاق در ۵ فرسنگی جنوب. شرق استرآباد زغال سنگ. «کوه شاه پسند» در ساور، چهارفرسنگی جنوب غرب استرآباد، سرب. «اسپ نیز» در ساور، پنج فرسنگی جنوب غربی استرآباد، سرب.